

Tandvårdsenheten informerar

Nummer 1 2019

Informationsansvarig: Maria Johansson

• Telefonnummer: 010-103 73 68 • E-postadress: maria.anna.johansson@regionostergotland.se

Tandvård för barn och unga Ny regelbok för år 2020

Uppföljning av tandhälsan hos barn och unga i Östergötland

Regionens tandvårdsstöd

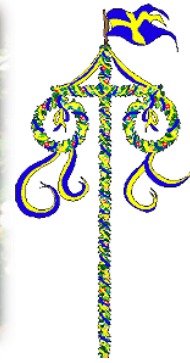
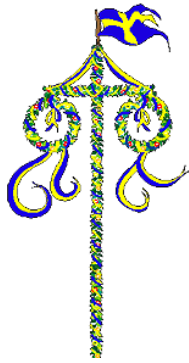
Förlängning av tandvårdskorten för N-tandvård och F-tandvård

Nya anvisningar för regionens tandvårdsstöd

Informationsmöten om extremt tandvårdsrädda patienter

Tandvårdsportalen Munter

TE-studierna

Hej i midsommarveckan!

Nu är vi redan inne i midsommarveckan. Skolorna har slutat och nu väntar härlig sommarledighet för de flesta av oss. Nu håller vi tummarna för att solen lyser på alla även under midsommar och kommande semestrar.

Under våren har tandvårdsfrågorna fortsatt att lyftas på nationell nivå. Utredningen ”Ett tandvårdssystem för jämlik tandhälsa” har bjudit in till många dialogtillfällen där vi inom tandvården fått varit delaktiga i och haft möjlighet att få påverka deras arbete. Socialstyrelsen håller också på att arbeta med de nya nationella riktlinjerna för tandvård.

Regelboken för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga för år 2020 har reviderats och skickas digitalt ut till samtliga auktoriserade vårdgivare och finns även tillgänglig på Region Östergötlands hemsida: www.regionostergotland.se/tandvard

Uppföljningen av tandhälsan för barn och unga för år 2018 visar att tandhälsan hos de allra flesta barn och unga fortfarande är god. Över tid har kariesförekomsten ökat hos förskolebarnen. För åren 2017 och 2018 är andelen kariesfria 6-åringar 72 procent. Andelen undersökta barn och unga var hög i hela länet.

Vi kommer under hösten att genomföra en förnyad översyn av anvisningarna för regionens tandvårdsstöd (N-, F- och S-tandvård) och de nya anvisningarna kommer att börja gälla från 15 januari 2020.

Tandvårdsenhetens telefontillgänglighet är fortsatt god och vi hoppas att ni också upplever detta. Frågor om fakturor, intyg och tandvårdskort eller patientavgifter kan liksom tidigare även ställas till Vårdersättningen, där Marie Jonsson arbetar med tandvårdsfrågorna.

Om ni undrar över något är ni alltid välkomna att kontakta någon av oss inom Tandvårdsenheten. Tandvårdsenhetens och Vårdersättningens kontaktuppgifter bifogas detta nyhetsbrev.

Marie

Vårdval inom allmäntandvård för barn och unga

Regelboken för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga har reviderats.

De viktigaste förändringarna i ”Regelbok vårdval inom allmäntandvård för barn och unga 2020” jämfört med ”Regelbok vårdval inom allmäntandvård för barn och unga 2019” är:

- Barnkonventionen blir lag
- Rutinerna när barn och unga inte kan nås är uppdaterade
- Rutinerna när barn och unga får vård i annan region är uppdaterade
- Indikatoråldern 16 år har tagits bort vid rapporteringen av epidemiologiska variabler
- Rutinerna när barn och unga får ortodonti (tandregleringsbehandling) inom allmäntandvården är uppdaterade

Den individuella behandlingsersättningen för 2020 inom tandvård för barn och unga blir **1 452 kronor** per barn och år.

Regelboken skickas digitalt ut till samtliga auktoriserade vårdgivare.

Vårdval, regelbok och auktorisationsblankett

Vårdvalet inom allmäntandvård för barn och unga är publicerat på valfrihetswebben.

Länk: <http://www.valfrihetswebben.se>

Regelbok och auktorisationsblankett finns på Region Östergötlands hemsida.

Länk: www.regionostergotland.se/tandvard

Epidemiologiska variabler

Rapporteringen av epidemiologiska variabler för år 2019 ska göras via Tandvårdsportalen Munter senast den 31 december.

Uppföljning av tandhälsan hos barn och unga i Östergötland 1994-2018

Rapporten från 2018 års tandepidemiologi, *Uppföljning av tandhälsan hos barn och unga i Östergötland år 1994-2018*, är nu färdig.

Resultaten visar att tandhälsan hos de allra flesta barn och unga fortfarande är god.

Över tid har kariesförekomsten ökat hos förskolebarnen. Bland 6-åringarna har kariesförekomsten ökat med sex procentenheter sedan år 2010. För åren 2017 och 2018 är andelen kariesfria 6-åringar 72 procent. Det föreligger också en mycket stor variation i kariesförekomsten för 6-åringar mellan olika kliniker och kommuner.

Mellan 12- och 19-års ålder minskar andelen kariesfria barn med i snitt 4,1 procentenheter per år, och den största minskningen skedde i åldersintervallet 12 till 16 år. Andelen kariesfria 19-åringar fortsatte att öka, medan andelen 19-åringar med hög kariesaktivitet (DFS_a>5) var relativt konstant.

Andelen undersökta barn och unga var hög för åldrarna 3, 6, 12 och 16 år i hela länet (93-95 %).

Majoriteten av barn och unga (88 %) har fått sin undersökning och behandling inom Folk tandvården.

Andelen 16- och 19-åringar med registrerat tobaksbruk har minskat sedan början av 2000-talet.

TMD-S registrerades för 82 procent av barn och unga, vilket var 13 procentenheter högre än föregående år.

Rapporten finns på Region Östergötlands hemsida.

Länk: www.regionostergotland.se/tandrapp

Tack för er hjälp med 19-årsenkäten under 2018

Svarsfrekvensen för 19-årsenkäten år 2018 var 45 procent vilken är något högre än föregående år (39 %) men fortfarande låg vilket gör att resultaten blir osäkra att tolka och att dra slutsatser utifrån. En högre svarsfrekvens på 19-årsenkäten skulle kunna ge en helhetsbild av den orala hälsan hos ungdomarna i länet.

Resultatet för enkäten "Självupplevd tandhälsa hos 19-åringar" är presenterade i rapporten "Uppföljning av tandhälsan hos barn och unga i Östergötland år 1994-2018". Nedan följer en kort sammanfattning av resultatet för 2018.

- Majoriteten, 85 procent, av 19-åringarna uppger att de är nöjda med sina tänder och sin mun. Andelen är något lägre år 2018 än tidigare år (87 %).
- 97 procent ansåg sig veta hur de undviker hål i tänderna, och 90 procent att det är viktigt att använda fluortandkräm. Ungefär hälften av ungdomarna tycker att de har kunskap om tandlossningssjukdomar.
- En tredjedel av de unga som svarat på enkäten har känt sig generade över sina tänder, undvikit att skratta eller upplevt att de mått dåligt eller skämts på grund av sina tänder eller sin mun. Andelen som uppger besvär är något större än tidigare år.

Rapporten finns på Region Östergötlands hemsida.

Länk: www.regionostergotland.se/tandrapp

Enkäter för år 2019 ska skickas till Tandvårdsenheten senast den 31 december. Det är viktigt att ni använder enkät daterad med aktuellt år, då det i annat fall blir problem vid inskanningen av enkäterna.

Regionens tandvårdsstöd

Vi kommer under hösten att genomföra en förnyad översyn av anvisningarna för regionens tandvårdsstöd (N-, F- och S-tandvård). De nya anvisningarna kommer att börja gälla från 15 januari 2020.

Aktuella anvisningar finns tillgängliga på Region Östergötlands hemsida:

Länk: www.regionostergotland.se/tandvard

Förlängning av tandvårdskorten för N-tandvård och F-tandvård

Tandvårdskorten för N-tandvård och för F-tandvård kommer i början av hösten att förlängas till och med 2020-12-31. Nya tandvårdskort kommer automatiskt att skickas ut till berättigade individer.

Tandvårdsstöd vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning, F-tandvård

På Tandvårdsenheten mottager vi cirka ett läkarintyg för F-tandvård per dag. I dagsläget har 1 277 individer F-tandvårdskort. När tandvårdsstödet infördes uppskattades att omkring 2 500 av Östergötlands invånare hörde till de grupper som skulle kunna vara berättigade till F-tandvård. Det är av stor vikt att så många berättigade patienter som möjligt får information om och tillgång till stödet och därför arbetar vi inom Tandvårdsenheten löpande med informationsinsatser mot både patientgrupper och vårdinstanser.

Ni som arbetar ute i tandvården har en betydande roll i att hjälpa till att fånga upp de patienter som kan ha rätt till F-tandvård eftersom ni möter ett stort antal av dem ute i era verksamheter. Vi är tacksamma för att ni informerar patienterna om stödet och att ni förser dem med läkarintyg att lämna till sin behandlande läkare. Det är dock viktigt att informera patienterna om att det är läkarens bedömning av patientens symptom och funktionsnedsättningsgrad som ligger till grund för tandvårdsstödet, så att patienterna inte tror att de per automatik är berättigade till tandvårdsstödet enbart för att de har en sjukdom som omfattas av F-tandvårdsstödet.

För mer information se: www.regionostergotland.se/tandvard

Med anledning av revisionsrapporten avseende tandvård för personer som har stora behov på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning har hälso- och sjukvården numera ett uppdrag att ta fram rutiner för att identifiera patienter, ge information till berörda och närstående om tandvårdsstöden, ta fram rutiner för utfärdande av intyg till tandvårdsstöd samt utfärda intyg till berättigade individer.

Revisionsrapporten finns på Region Östergötlands hemsida.

Länk: <https://www.regionostergotland.se/Demokrati-och-ansyn/Politisk-styrning/Revision/>

Informationsmöten om extremt tandvårdsrädda patienter

Enligt Tandvårdslagen ansvarar regionerna för tandvård som led i en sjukdomsbehandling under en begränsad tid, där behandling av patienter med extrem tandvårdsrädsla är ett av tretton delområden. Här återfinns de patienter som trots ett stort subjektivt och objektivt behandlingsbehov under en lång rad av år har avhållit sig från tandvård undantaget akutbesök, och som vid utredning av tandläkare och legitimerad psykolog, psykoterapeut eller psykiatriker bedömts lida av en extrem tandvårdsrädsla. Behandlingen sker i samarbete med psykologer från Psykologpartners W & W AB, som upphandlats för detta. Kognitiv beteendeterapi (KBT) används vid behandlingarna.

I dagsläget är det få tandvårdsmottagningar som arbetar med tandvårdsrädda patienter och tandvårdsstödet kommer därför få tandvårdsrädda till del. Vi vill därför bjuda in till möten där vi informerar om vad som krävs för att en patient ska ingå i tandvårdsstödet och även ge lite tips om vad tandvårdspersonalen kan göra i KBT-behandlingarna. Inbjudan vänder sig till hela tandvårdsteamet.

På dagordningen:

- Information om processen från att en patient identifieras som extremt tandvårdsrädd till att vara färdigbehandlad
- Psykologer från Psykologpartners W & W AB berättar om hur KBT-behandlingarna går till och om hur samarbetet med dem kan flyta på ett bra sätt
- Tandvårdsenheten informerar om tandvårdsstödet och om hur arbetet med förhandsbedömningar går till

Under informationsmötet bjuds deltagarna på fika.

Informationsmötena äger rum i:

Norrköping (Psykologpartners W & W AB, Repslagaregatan 3, Norrköping) den 27 augusti klockan 07.30-08.30 och/eller klockan 18.00-19.00

Linköping (Tandvårdsenheten, Regionhuset, S:t Larsgatan 49 B, Linköping) den 10 september klockan 07.30-08.30 och/eller klockan 18.00-19.00

Anmälan dig/er till den tid som passar bäst genom att skicka e-post till Anita Mortensson: anita.mortensson@regionostergotland.se

Sista anmälningsdag är den 20 augusti. Det finns plats för 25 personer vid varje tillfälle.

Tandvårdsportalen Munter

Tandvårdsportalen Munter fortsätter att utvecklas och under hösten kommer arbetet med remisshantering till specialisttandvården (Käkkliniken, Odontologisk radiologi och Folk tandvården) att återupptas.

Om ni upptäcker felaktigheter i Tandvårdsportalen Munter kontaktar ni oss inom Tandvårdsenheten.

På hemsidan finns aktuell användarmanual för Tandvårdsportalen Munter.

TE-studierna 2017

Rapporten är baserad på en befolkningsenkät som genomförts om 75- och 85-åringars munhälsa och tandvård i Örebro län och Östergötlands län.

Studien är en longitudinell enkätundersökning med hög svarsfrekvens som genomförts vart femte år sedan starten år 1992 då deltagarna var 50 år gamla. Syftet med studien är att dels ge regionerna ett planeringsunderlag för den växande gruppen äldre, samt också visa på hur de äldre uppfattar sin egen munhälsa och den tandvård de fått, eventuella skillnader inom och mellan åldersgrupper, kön, län, vårdgivare och olika riskgrupper.

En majoritet av de svarande angav sig vara nöjda med sin mun och sina tänder och trodde sig också få behålla sina tänder livet ut.

Studien är ett samarbetsprojekt mellan Tandvårdsenheterna inom Region Östergötland och Region Örebro län.

Rapporten finns på Region Östergötlands hemsida.

Länk: www.regionostergotland.se/tandrapp

Tobaksavvänjning inom tandvården

Tobaksavvänjning inom tandvården riktar sig till barn och unga samt vuxna.

I Region Östergötlands tobaksförebyggande arbete kan tandvården utgöra en större resurs än idag. Tandvården träffar bredare målgrupper än hälso- och sjukvården och väsentligen medicinskt friskare patienter. Det har även uppmärksammats att barn och unga normalt har liten anknytning till hälso- och sjukvården, men att de är regelbundna tandvårdsbesökare. Tobaksavvänjningen kan bedrivas inom såväl folktandvården som privattandvården.

Den geografiska spridningen av tobaksavvänjare inom tandvården är dock begränsad och merparten av tobaksavvänjarna återfinns inom den centrala länsdelen. Om ni har tandsköterskor eller tandhygienister som är intresserade av att arbeta med tobaksavvänjning är ni välkomna att kontakta oss inom Tandvårdsenheten.

Anvisningar för tobaksavvänjning inom tandvården finns tillgängliga på Region Östergötlands hemsida.

Länk: www.regionostergotland.se/tandvard

Kontaktuppgifter till Tandvårdsenheten och Vårdersättningen

Kontaktuppgifterna till Tandvårdsenheten och Vårdersättningen framgår av följande sidor.

När det är svårt att nå oss via telefon går det även bra att skicka e-postmeddelande med era frågeställningar till oss!

Tandvårdsenheten

Maria Johansson, enhetschef
Tandvårdsenheten, Region Östergötland,
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 68
E-post: maria.anna.johansson@regionostergotland.se eller
region@regionostergotland.se

Anna Fröberg, tandvårdsstrateg
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 94
E-post: anna.froberg@regionostergotland.se

Joakim Sundelin, tandvårdshandläggare
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 27
E-post: joakim.sundelin@regionostergotland.se

Lars Jönsson, bedömningstandläkare, *tisdag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 70 80
E-post: lars.jonsson@regionostergotland.se

Anita Mortensson, bedömningstandläkare, *måndag, tisdag och onsdag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland,
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 69
E-post: anita.mortensson@regionostergotland.se

Berit Mastrovito, tandvårdsstrateg/samhällsodontolog, *torsdag och fredag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 70 79
E-post: berit.mastrovito@regionostergotland.se

Caroline Blomma, tandvårdsstrateg/samhällsodontolog, *tisdag och fredag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland,
581 91 Linköping
Tel: 010-103 70 83
E-post: caroline.blomma@regionostergotland.se

Vårdersättningen

(fakturator, kvitton, högkostnadskort samt intyg och tandvårdskort)

Marie Jonsson
Resurscentrum, Vårdersättningen,
581 85 Linköping
Tel: 010-103 02 03, Fax: 010-103 02 69
E-post: marie.b.jonsson@regionostergotland.se